

Druhá kniha z cyklu **Živly**

Země

„Neměl jsem na vybranou.“

JOHN BOYNE

Z E M Ě

Z E M Ě

JOHN BOYNE

slovar

Copyright © 2024 John Boyne
Design by Marianne Issa El Khoury / TW. Images © Getty Images.
John Boyne has asserted his right under the Copyright, Designs
and Patents Act 1988 to be identified as the author of this work.
Translation © 2025 Anežka Mann
Czech edition © 2025 Nakladatelství Slovart, s. r. o.
All rights reserved

Země

Z anglického originálu *Earth*,
vydaného nakladatelstvím Penguin Random House v roce 2024,
přeložila Anežka Mann
Redigovala Eva Klimentová
Korektury Jana Kunová
Editorka Kateřina Eliášová
Vydalo Nakladatelství Slovart, s. r. o., v roce 2025
Sazba Alias Press, s. r. o., Bratislava
Tisk FINIDR, s. r. o., Český Těšín
Vydání první

ISBN 978-80-276-0982-6

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

Cena uvedená na obálce je nezávazným
doporučením pro konečné prodejce

Larrymu Finlayovi

I

MĚL JSEM SEN, VE kterém se mi zdálo o zatuchlé šedé hlíně ostrova a o sladké vůni, kterou vydává po dešti. Byl jsem nadvakrát vzdálený místu, které už nikdy nevidím. Máma mi kdysi vysvětlila, že ta vůně je způsobena směsí chemikálií a bakterií v půdě, které ve vlhkém prostředí tvoří vlákénka a vysílají do vzduchu spóry aromatických par. Řekla mi také, že ta vůně nás uklidňuje, protože doufáme, že jednou, až nás hluboko do té hlíny pohřbí, nalezneme v ní klid a pokoj.

Jsem vzhůru už skoro hodinu, když se displej mého telefonu rozzáří příchozí zprávou. Ignoruju ji, ale za chvíli dorazí druhá. Zdvihnu telefon z bezdrátové nabíječky a vidím, že mi píše Robbie, což mi ovšem bylo jasné ještě dřív, než jsem uviděl jeho jméno. Přečtu si první zprávu:

Spoléhám na tebe, brácho. Nesmíš mě dneska zklamat.

A potom druhou:

Tohle smaž, jasný?

Nechápu, jak může být tak padlý na hlavu, že mi vůbec píše. Zprávy, jako je tahle, způsobily, že jsme se octli v téhle šlamastice. Zprávy ze skupinové konverzace na WhatsAppu, ve kterých se chlubil tím, co se tu noc odehrálo, a všechny naše odpovědi jsou teď veřejné, a vypadáme jako banda zvířat. Robbie si myslí, že to chlubení dokazuje jeho nevinu, že kdybychom se doopravdy dopustili nějakého zločinu, tak bychom to přece nevytrubovali do světa. To je dost možná pravda, ale copak si neuvědomuje, že smazáním zprávy se nic neřeší? Všechno se ukládá do vnitřního hardwaru telefonů, do cloudu nebo na nějaký anonymní server v ohromném skladišti někde uprostřed Mohavské pouště.

Nic nezmizí. Na nic se nezapomene. Všechno, co v dnešní době řekneme nebo uděláme, nám už nikdo neodpáře.

Vylezu z postele a položím chodidla na koberec. Tyhle nohy dokážou něco, na co většina kluků prostě nemá. Běhat po hřišti, vyhýbat se ostatním hráčům s grácií Rudolfa Nurejeva. Zmocnit se míče a hravě s ním balancovat na silných prstech. Poslat ho dokonalým obloukem z rohu hřiště tak, aby přistál na hlavě vyvoleného útočníka, nebo ho kopnout do pravého horního rohu brány, vysoko nad hlavy obránců chránících vlastní rozkroky. Kolikrát už mě na ramenou donesli až k tribunám, kde jsem s rozpřaženými pažemi padl na kolena před davy fanoušků a předstíral, že mě zajímá, jak mi pochlebují? Moje nohy tohle všechno dokázaly od dob, kam až moje paměť sahá, podobně jako některé děti dokážou kreslit nebo zpívat nebo napodobovat ostatní. Naneštěstí si všechna ta magie, které se mi dostalo, spletla končetiny, protože já jsem nechtěl být fotbalista. Chtěl jsem být malíř, ale moje oči ani ruce neoplývaly takovými dary jako moje nohy.

Dojdu k oknu, roztáhnu závěsy a shlédnu na auta zaparkovaná před domem. Moje zářivě žluté Audi A8 se blyští na sluníčku. Před rokem jsem za něj utratil celé jmění, stálo mě tehdy osm týdenních platů, jak jsem vypočetl, a přitom v něm jezdím jenom na tréninky a zase zpátky. Bylo by levnější jezdit taxíkem. Čtrnáctipodlažní budova, ve které bydlím, se nachází na okraji města, kousek od řeky. V každém patře je jediný byt o rozloze 230 metrů čtverečních. Já bydlím ve dvanáctém patře. Naproti, za dokonale upraveným kruhovým záhonem s fontánou, bydlí Robbie ve velkém střešním bytě budovy, která je k nerozeznání od té naší. V patrech pode mnou žijí dva slavní herci, celkem úspěšná popová hvězda a bývalý ministr vnitra. V Robbieho domě bydlí tři další fotbalisté a zdiskreditovaný trenér tenisu. V našich domovech je víc místa, než by kdokoli z nás mohl potřebovat. V každé místnosti se nacházejí chytré reproduktory značky Apple, a když si chci pustit písničku, stačí vyslovit její název a vzápětí se ozvou první tóny. Můj hlas ovládá topení, vodu, vyhřívané podlahy. V bytě je šest televizorů, jeden v obývacíku, po jednom v každé ze tří ložnic, jeden v kuchyni, jeden v koupelně, natočený tak, aby na něj bylo dokonale vidět z vany. Mně by vyhovovalo něco mnohem skromnějšího, ale klub na tom trval, protože rádi posílají reportéry z lifestyleových časopisů, aby nás fotili, jak relaxujeme se svými přítelkyněmi, a tohle je přesně takové prostředí, jaké fanoušci čekají. Ne že bych měl přítelkyni. Ačkoli kdysi mi jednu zařídili, pár týdnů potom, co jsem se sem nastěhoval, když mě navštívili lidé z časopisu *Hello!*. Připadala mi docela milá, dokonce mi potom navrhla, jestli spolu nezajdeme někam na drink, ale já ji odmítl s tím, že mám další den brzy ráno trénink.

„Já nic nehledám,“ řekla mi. „Opravdu myslím jenom drink. Poslední tři roky žiju se ženou.“

Přesto jsem řekl ne.

„Tak to skoro vypadá, že mezi námi je konec,“ prohodila nenuceně, políbila mě na tvář a vydala se ke dveřím. „Bylo to s tebou fajn, Evane.“

Cestou do koupelny mi zazvoní telefon. Povzdychnu si, předpokládám, že je to zase Robbie, ale ne, když se podívám na displej, zjistím, že je to táta. Přijel s mámou před čtyřmi dny a bydlí v hotelu v centru města. Přál bych si, aby sem byli bývali nejezdili, ale nepodařilo se mi je odradit. Zvažuju, že hovor nepřijmu, ale znám tátu. Bude volat tak dlouho, dokud to nezvednu.

„Ahoj,“ řeknu a přiložím si telefon k uchu.

„Takže jsi vzhůru.“

„Jasně, že jsem vzhůru.“

Slyším, jak táta těžce oddechuje. Tenhle život, tenhle ten příšernej život, co žiju, byl jeho sen, ne můj. Od chvíle, kdy jsem před čtyřmi lety opustil ostrov, jsem se stal vším, čím mě od začátku chtěl mít, ale stejně mě pořád ovládá.

„Dávej pozor, jak se mnou mluvíš,“ prohlásí tiše. Moje chřípí zaplní vůně hlíny, jako pokaždé, když mám strach nebo když si vzpomenu, proč jsem vůbec utíkal.

„Promiň,“ zamumlám.

„Pojedeš taxíkem?“

„Ano.“

„Zařídil to klub?“

„Ne. S tímhle nesmějí mít nic společného.“

„Mám s nima promluvit?“

Potlačím smích. On si vážně myslí, že ho lidi z klubu budou poslouchat. Jmění majitele, ředitelů i samotného klubu čítá kolem tří až čtyř set milionů liber. Můj otec je možná velký zvíře na ostrově, kde vlastní statek, třetinový podíl v obchodě s potravinami a pětinový podíl lodi, ale tady neznamená vůbec nic. Nenechali by ho ani projít dveřmi.

„Nejlepší bude to nechat být,“ řeknu. „Objednám si ho přes aplikaci, to je nejjednodušší.“

„Jo.“ Nastane delší odmlka. Uvažuju, jestli už můžu zavěsit, ale o tuhle možnost mě připraví tím, že zavěsí jako první. Hodím telefon na postel a dopřeju si dlouhou, horkou sprchu. Pečlivě se oholím a pak si fěnem načechrám plavé kudrny. Víím, že díky nim vypadám jako neviňátko, a toho dnes hodlám maximálně využít. Můj obličej v sobě má něco dětského, takže vypadám na míň než dvaadvacet. Víc nevinně. Kdybych nebyl ve městě tak známý, měl bych problém objednat si alkohol. Ale vzhledem k tomu, jak se věci mají, mám spíš potíže, že si drink můžu málokdy sám zaplatit. Když si večer někam vyrazím, holky se se mnou chtějí sbližovat a kluci zas být moji nejlepší kamarádi. Teda, když jsem si dřív večer občas někam vyrazil. Teď už to z pochopitelných důvodů nedělám. Jediný člověk, se kterým se pravidelně vídám, je Wojciech, ačkoli i on se zjevně rozhodl náš vztah přehodnotit. Občas spolu zajdeme do místní hospody, kde fotbal nikoho ze štamgastů nezajímá, ale pro jistotu i tak sedím zády ke všem a s kšiltovkou naraženou hluboko do čela. Nejčastěji za mnou prostě přijde sem a díváme se spolu na film, hlavu mám položenou v jeho klíně. Líbí se mi, jak mě hladí po vlasech. Takhle to dělávala máma, když jsem byl malý, ležel jsem na pohovce a pořád dokola koukal na *Toy Story: Příběh hraček*. Cormac

a já jsme ten film dokázali odříkat od začátku do konce a po každé, když jsme byli u toho druhého na návštěvě, jsme přehrávali nejlepší scény rodičům, kteří slzeli smíchy, dokonce i táta, který si jinak dopřává jen pár úsměvů ročně, jako by ho každý stál tolik, že si to prostě nemůže dovolit. S Cormacem jsme si byli moc blízcí, částečně díky tomu, že jsme se znali už od narození, a částečně proto, že jsem neměl žádného sourozence a jeho jediný bratr, o pouhý rok starší než on, tragicky zahynul, když nám bylo sedm. Cormac se z Ronanovy smrti nikdy úplně nevzpamatoval, traumatizovala ho zrovna ve věku, kdy se přes to mohl buď rychle přenést, nebo se s tím potýkat do konce života, a ve svém zármutku se upnul na mě.

Otevřu jednu ze svých mnoha skříní a zírám na řadu obleků, z nichž většinu nepoznávám, protože si nenakupuju oblečení sám. Klub zaměstnává jednu ženu, Lucy, která se o nás v tomhle ohledu stará. V počítači má uložené míry všech hráčů – velikost košil, bot, délku kalhot – a zdá se, že má nějaký šestý smysl na to, v čem bude kdo z nás vypadat nejlíp. Každý měsíc mi přijdou dvě krabice, jedna od značky Nike, protože ta mě sponzoruje – *sponzorovala* – a druhá od jedné z velkých luxusních značek. Když mě v tom oblečení vyfotí a ty fotky se následně objeví v novinách, na účtu mi přistane 30 až 50 procent jejich hodnoty, podle toho, která publikace je zveřejnila. Trenky ani ponožky neperu, po použití jdou rovnou do koše. V šuplíku se spodním prádlem na mě čekají tucty nových. Dostal jsem jasné instrukce, jak bych se dnes měl obléct: něco, v čem by se mnou lidi dokázali ztotožnit, ale zároveň trochu ambiciózního. Je důležité vypadat tak, že mi záleží na tom, co se děje, nebo k tomu aspoň mám tolik úcty, abych si dal na svém vzhledu záležet, ale zároveň mě

ta nespravedlnost tak deptá, že tomu nejsem schopen věnovat větší pozornost. Nakonec zvolím tmavomodrý oblek od Armaniho, bílou košili značky Balenciaga a kravatu Tom Ford v odstínu námořnické modři. Hnědé kožené polobotky značky Ted Baker, které mě tlačí do mých drahocenných chodidel. Možná, že když je budu nosit dost dlouho, napáchají nenapravitelné škody a já budu konečně volný.

Než se obléknu, pečlivě si prohlédnu svoje tělo ve vysokém nástěnném zrcadle v ložnici. Moje pravá paže je dnes trochu ztuhlá, což se mi stává, když jsem nervózní. Před několika lety jsem si ji zlomil – nebo jsem si ji spíš nechal zlomit – a od té doby už to není, co to bývalo. Na těle se mi pořád ještě rýsují svaly, protože skoro každý den využívám bazén a posilovnu v naší budově, ačkoli moje břišáky se pod kůží teď poněkud ztrácejí. Já ani Robbie se teď pochopitelně nesmíme ke klubu ani přiblížit, tudíž nesmím jíst v klubové jídelně, kde je všechno jídlo pečlivě připravené a nutričně vyvážené, a tak jsem poněkud polevil v dietě. Třikrát týdně za mnou chodí osobní trenér, posílá mi ho klub, ale nesmím to nikomu říct. Robbie má hodnotu deseti milionů liber a já vyjdu na něco málo přes polovinu tohoto obnosu, a klub o svůj majetek pečuje. Až bude po všem – a pokud nám to vyjde – budou počítat s tím, že se co nejdřív objevíme na hřišti. Pokud to dopadne špatně, už nikdy se o nás nezmíní. Vymažou nás ze svých záznamů, jako bychom nikdy neexistovali, a předpokládám, že klub je pro podobné příležitosti náležitě pojištěn.

V devět patnáct jsem oblečený a vrátím se k oknu. Čekám, až Robbie odejde. Stojím tam jenom pár minut, když u domu zastaví taxi a Robbie vyjde ven hlavním vchodem.

Teprve až mi zmizí z očí, otevřu mobilní aplikaci a objednáám si vlastní taxi. Mohl jsem samozřejmě jet s ním, ale naše obhájkyň Catherine řekla, že bude vypadat líp, pokud přijedeme každý zvlášť.

Když řidič zastaví před domem, už postávám u malého obdélníku přerostlé trávy, který má demonstrovat, jak je náš obytný komplex oddaný ochraně životního prostředí. Tváří se jako přírodní útočiště hmyzu a ptactva, místo, kde mohou nerušeně přebývat a hnízdit. Neschází mu divoká krása, ale hluboko v něm se ukrývá tajemství, a já se k němu v myšlenkách zatoulám. Ze zamyšlení mě vytrhne teprve zvuk klaksonu. Odvrátím se, otevřu si zadní dveře a nastoupím. Cíl cesty jsem zadal předem, takže není důvod ke konverzaci. Dávám pozor, abych ani jednou nezvedl hlavu, předstírám, že jsem zaujatý něčím na svém telefonu, a teprve, když máme polovinu cesty za sebou, si všimnu, že po mně řidič po očku pokukuje ve zpětném zrcátku.

„Vím, kdo jste,“ prohlásí.

Mlčím.

„Dneska to začne, že jo?“

Přikývnu.

„Jsem váš fanda,“ usměje se od ucha k uchu. „Ten gól, co jste dal v zápase proti –“

„Díky,“ vyhrknu honem. Nemám zájem znovu prožívat nejzářivější okamžiky svojí krátké kariéry.

„A jak dlouho to potrvá?“ zeptá se.

„Prý několik týdnů.“

„Kdybyste chtěl,“ navrhone, „mohl bych vás vyzvedávat každý ráno. A každý večer, až to skončí, bych na vás čekal venku. Třeba by vám to usnadnilo život.“

Nemýlí se. Bylo by výhodnější využívat služeb jednoho řidiče během celého tohoto martyria. Za pár dní ho omrzí mě vyslýchat.

„No dobrá,“ souhlasím.

„V kolik pro vás mám dneska přijet?“

„Ve čtyři.“

„A zítra vás vyzvednu v půl desátý?“

„Ano.“

„Zkásnu vás, až bude po všem.“

„Dobře.“

„Tak se nenechte zavřít.“

Zaskřípu zuby.

„A mám vám říkat pane Keoghu, nebo si budeme tykat?“

„Klidně mi říkejte Evane,“ nabídnu mu.

„A já jsem Max,“ opáčí, zaboří ruku do přihrádky mezi předními sedadly a vytáhne paklík vizitek. Jednu mi podá. „Tady je moje číslo, a tak vůbec. Ale nedělej si s tím hlavu. Budu přesně tam, kde mám bejt.“

„Díky.“

Zabočí za roh a před námi se vynoří budova soudu. Vidím, jak se před vchodem tlačí novináři. Teprve teď si uvědomím, že jsem měl vyrazit dřív než Robbie. Mohl jsem se dostat dovnitř ještě před ním, a ve chvíli, kdy by se objevil, strhl by veškerou pozornost na sebe. Koneckonců byl vždycky větší hvězda. Teď je ale zajímám já.

Zastavíme u chodníku a já sáhnu po madlu dveří.

„Nandej jim to, hochu,“ řekne Max, obrátí se ke mně a vesele se zakření. Má žluté zuby a popraskané rty. Zpod límečku košile, z obočí, uší a nosu mu raší chlupy. Ten chlap připomíná prales. „Pamatuj, že každá holka, která to takhle

táhne se dvěma klukama, je špinavá malá coura, a porotě to určitě bude jasný. Myslíš snad, že mně se to nikdy nestalo? Že nějaká holka říkala ne, a myslela ano? Tolikrát, že bych to ani nespočítal.“

Představuju si, jak ho popadnu za hlavu, přitáhnou ji k sobě a potom ji vrazím do škvíry mezi sedadly. Jak s ní mlátím o laciný interiér vozu, dokud nebude po něm. Ale neudělám nic. Prostě přikývnu, otevřu dveře a vystoupím z auta, a vzápětí mě dočista omráčí blesky fotoaparátů a pokřikování reportérů, jako bych dorazil na premiéru nějakého trháku, a ne k soudnímu přelíčení ve věci znásilnění. Přemýšlím, jestli si odjíždějící Max všiml, že jsem jeho vizitku rozdrtil v sevřeně pěsti a zahodil, cvrknul do ní ukazováčkem tak, že odletěla do černé hlíny pod keři před budovou. Pro mě za mě, ať si ve čtyři přijede. Já tu na něj čekat nebudu.

Přistoupí ke mně policista. Předpokládám, že mě doprovodí do budovy soudu, ale ne, jenom mě napomene, že nemám na ulici odhazovat odpadky, a donutí mě vizitku zase zvednout, zatímco kolem mě divoce cvakají fotoaparáty a novináři hulákají moje jméno. Je špinavá, pokrytá vlhkou hlínou, a já si od ní zmažu prsty levé ruky, ale nechce se mi je otřít o drahé sako, a tak počkám, dokud se neoctnu uvnitř, kde se mým směrem okamžitě obrátí tváře všech postávajících ve vestibulu, hodím ji do koše a strčím ruku pod automatický dávkovač dezinfekce, pozůstatek z dob pandemie, kdy jsme všichni mohli zůstat sami doma a předstírat, že svět venku neexistuje.